

SZILÁGY SOMLYÓ

POLITIKAI LAP

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja 6 korona.

Nyilttér soronként 60 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Az állami pénzügyek és a kereskedelem.

Sok szó esik mostanában az élelmiszerek nagymérvű drágaságáról, de ha a gyermeket a maga nevének akarnók nevezni, általános drágaságról kellene beszélnünk. Amint az áralakulási statisztika bizonyítja, a legtöbb közszükségleti cikk ára jelentősen felment, mert magasabb lett a munkabér s már a nyersanyagok termelésébe be kell kalkulálni az előállítás költségtöbbletét. Ugyanez a processzus áll elő a nyersanyagok feldolgozásánál, a gyártásnál is. Drágább nyersanyagból, emelt munkabérek mellett lehetetlen az árut abban az árban előállítani, mint hajdan. És ha a nyersanyagok termelői, valamint azok feldolgozói kénytelenek az árakat emelni, mit tegyen a közvetítő kereskedő, akire az áru drágább beszerzése, alkalmazottainak magasabb munkabére, a bolt- és lakbér felcsigázása és magának, a családjának megélhetése napról-napra fokozódó újabb terheket hárít? Emeli az árakat ő is, nem szívesen, mert a drágaság forgalmát csökkenti, — de kénytelen vele.

Kutatjuk, vitatjuk az általános drágaság okait, gyógyszereket keresünk azok megszüntetésére és nem vesszük észre, hogy circulus vitiosus-ban keringünk s minduntalan visszajutunk ahhoz a ponthoz,

ahonnan kiindultunk. De nem vesszük észre, nem látjuk meg az árak emelkedésének nem egy közelfekvő okát sem, amit pedig nem kellene figyelmen kívül hagyni. Nem mondjuk, hogy egyetlen, de kétségkívül egyik főoka a drágaságnak az állam fiskális érdeke. Az állam elsősorban ipart üz, de az iparüzést nem arra használja, hogy a gyártott iparcikkek forgalma terén az áralakulásra mérséklőleg hasson, hanem arra, hogy iparvállalataiból minél több hasznot préseljen ki az államkincstár javára. Elégge bizonyítja ezt többek között az állami vasműveknek a vaskartellhez való csatlakozása.

Az állam továbbá monopoliumokat kreál, de szintén nem abból a célból, hogy a magánvállalkozást kizárva olcsón lássa el a fogyasztókat a monopolium tárgyát képező cikkekkel. Ime a dohánygyártmányok árát már a jövő évben jelentősen felemelik; a pénzügyminiszter már be is állította az 1911. évi költségvetésbe a dohányjövédé bevételeinek az árak felemelése útján remélhető többletét. A gyufa-monopolium behozatala szintén csak rövid idő kérdése; az állam megfogja drágítani ezt a közszükségleti cikket is és pedig nem kevesebb, mint 100%-kal. Ezt a illető iparágak bajainak szanálására való törekvésre igyekeznek megokolni, de bajos már port hinteni a világ szemébe, mely előtt tárva áll a valódi ok: a fiskális érdek, melynek tulhajtását a horribilis katonai terhek idézik elő.

De leginkább kihatnak a drágaság fokozására a fogyasztási adók, melyeket szintén a fiskális érdekek diktálnak. Azt a teóriát, hogy az adóterhek fogyasztási adók alakjában könnyebben megbirhatók, mint egyenes adók alakjában, ma már csak bárgyu emberek hiszik el. A fogyasztási adóknál nem lehet a progressziót alkalmazni, a szegény a ember az általa fogyasztott pálinka után csak annyi adót fizet, mint a gazdag ember a finom cognac után. De legnagyobb foku embertelenség az erőt adó husfogyasztási adóval való megterhelhetése és hogyan kívánhatjuk az állattenyésztőtől, a kereskedőtől és a mészárosától, hogy engedjen a maga áraiból, mikor az állam tudni sem akar arról, hogy a husinséget legalább a husfogyasztási adó elejtésével enyhítse. Azt mondják, ez nem vezetne célhoz, mert az elengedett adó nem a fogyasztók, de a husárusítók hasznára esnék. Képtelen beszéd, hiszen az élénk kereskedelmi verseny egyszerűen lehetetlenné teszi, hogy akár egyesek, akár az összeség a fogyasztók megkárosítására használják ki a husfogyasztási adó eltörlését.

Ezekben adva van a drágaság beállításának és emelkedésének egyik fő oka, de egyszersmind kitűnik az elmondottakból az is, hogy az állam pénzügyi érdekei és a kereskedelem érdekei diametriális ellentétben állanak egymással. Az állami monopoliumok egyszerűen konfiskálják némely fogyasztási cikk forgalmát, a

A kolera.

»Mint a kétes tengerpálya
Változandó életünk.
Gyarló sajkánk majd vigan száll,
Majd örvény közt súlyodunk«.
(Bajza).

Jelenleg a kolera Magyarország legnagyobb réme!

A járványos nagy betegségek, miután sok emberáldozattal jártak, mindenkor nagy rémülettel töltötték el az embereket.

A különböző régi felfogásokkal szemben a fertőző kórokkal foglalkozó tudósok már régen sejtették, hogy a ragályozó betegségeket nem valami természetfeletti befolyás, pl. az égen megjelenő üstökös, nap-, holdfogyatkozás, sarki fény, földrengés, stb. idézi elő, hanem hogy a fertőző bántalomnak egy az emberi szervezetbe jutott kórnemző lény az oka.

E gondolatmenet helyességét leginkább támogatta az a tapasztalat, hogy egyszer-másor nagyobb területeken, különböző körülmények között élő emberek kisebb-nagyobb számban hasonló kórtünetekkel betegedtek meg. Ilyen esetekben valamely mérges légnemű testre (szénmonokszidra, szénsavra, stb.) gondolni annál kevésbé lehetett, mert a légnemű test — mint tudjuk — nagyobb területen, a szabadban, rendkívül eloszlik, s így mérgező hatása is szerfelett csökken.

De másrésről mindazon embereknek is — kik egy és ugyanazon levegőben tartózkodtak — meg kellett volna betegedniök, mi azonban nem történt meg.

Továbbá a fertőzéseknél tapasztalták, hogy a kórnemző anyagnak, ha csak egy kis része is jut be az élő szervezetbe, anyaga ott szaporodik, gyarapodik. Sőt ugyanezen anyagból más testbe oltva, ez az előbbi betegséghez hasonló tünetet idézi elő. Ez csak úgy lehetséges, ha a betegségek okozta anyag a szervezetben újra termelődik. Erre pedig vegyi mérgek nem képesek.

A fertőzéshez szükséges, hogy a kórnemző anyag az emberben kedvező viszonyokra találjon. Így számtalanszor tapasztaljuk, hogy egy és ugyanazon helyen levő emberek közül egyesek járványok alkalmával megkapták a betegséget, mások pedig nem. Ezt csakis úgy magyarázhatjuk meg magunknak, ha feltesszük, hogy vannak egyesek, kiknek szervezete ellentáll a betegségnek, s így mentesek (immunisok) a betegséggel szemben, amennyiben valószínű, hogy ők is csak éppen úgy megfertőztettek, mint azok, kik megbetegedtek. Utóbbiakról általában azt hiszik, hogy hajlamuk (diszpozíció) van az illető betegséghez.

Ama véghetetlen parányi élő szervezetekhez, melyek — bibliai hasonlattal élve — öldöklő angyaloként járnak be a földet, s mindenütt, ahol csak megjelennek, nyomort, halált és pusztulást hagynak maguk után, méltán a kolera-bacillust is sorozhatjuk.

A kolera- vagy kommbacillus utóbbi nevét pálcika, vessző alakja után nyerte. E félelmes és rettegett ellenségünk, melytől sokszor az emberek százai is megbetegednek, sőt hazánkban 1872—73-ban közel fél millió koleras közl 180 ezer halandónak oltotta ki életét — szabad szemmel láthatatlan.

Parányiságuknál és egyszerű szervezetük-nél fogva csaknem a növényvilág határán állnak. Erős nagyítóüveg (mikroszkop) alatt vizsgálva, $\frac{3}{1000}$ milliméter hosszúak és $\frac{1}{200}$ milliméter vastagok. Egyenként élnek. Először változtatják a helyüket és a kocsonyát higitják. A kolera-bacillusok oly rendkívül gyorsan szaporodnak, hogy kedvező körülmények között egyetlenegyből is folytonos kettéoszlással kétszer 24 óra alatt 281,000,000,000,000 (azaz 281 billió) keletkezhettek. De amennyiben fertőzéskor nemcsak egy bacillus, hanem számtalan kerül az ember szervezetébe, nem csodálkozhatunk tehát azon, ha ilyen esetekben egyik-másik egyénen 1—5 nap alatt kitör a kolerabetegség.

Ez apró lények 17—40, de leginkább 37 Celsius fok hőmérsékleten tenyészenek. Szaporodásuk azonban + 8 fokon alul megszűnik. Nevezett bacillusokat tenésztethetjük ivóvízben, nedves ruhaneműn és főtt burgonyán (Koch), valamint marhahuson, tojásan, huslevesben, sárgarépán, különböző zöldségeken, tejben, vajban, sajtban és nedves kenyéren (Babes). Ellenben erős borban 5—20 perc, míg sörben 3 óra múlva pusztulnak el. Száraz papirosan

fogyasztási adók pedig más közszükségleti cikkek forgalmát bénítják meg. Szóval: az állam leszedi a kereskedelem elől a tejfelt, csoda-e aztán, hogy sem a kereskedő, sem a fogyasztó nem boldogul, de végre — mert mindennek meg van a véghatára — az állam sem fog boldogulni.

Téli olvasmányok.

Van egy vármegye az országban, Szabolcs, ahol nincs község, melyben magyar iskolában, vagy a népkörben egy kis alkalmas könyvtár ne volna. Valami harmadfélezer az országban azoknak a községeknek száma, ahol tíz év alatt népkönyvtárat állítottak. A legutolsó összeírás szerint félmillió azoknak a száma, akik szellemi kincseket ezekből a népkönyvtárakból gyűjtöttek.

A lelki táplálék apáink idejében a biblia meg a kalendárium volt: de amióta a népiskolákban millió gyermek tanulta meg az olvasást, a jó öreg kalendárium már nem tudja kielégíteni szeretetünket a betű iránt, sőt népünk jó izlését felette dicséri az, hogy nem igen tudják kielégíteni azok a ponyvaművek se, amelyeket az országos vásárokon hirhedt betyárokról és gonosztevőkről nótázva ponyván árulnak. A magyar nép ép ösztönnel megérezte, hogy ezekben a ponyván árult gyatra füzetekben méreg van, amely a lélekre hat kártékonyan és rombolón. Hogy a magyar irodalom jelesei olvassában van a legnagyobb gyönyörűség, hogy nemcsak az a kérdés, szeret-e valaki olvasni, hanem az is, hogy mit olvas.

Petőfi és Arany költeményei, Jókai gyönyörű regényei, Mikszáth lelket gyönyörködtető elbeszélései egyaránt szívesen látott vendégek a mestergerendás házban. Hajdan azt mondták: nevezd meg a barátodat és megmondom, hogy ki vagy; ma meg nyugodt lélekkel . . . firtathatnók,

melyik könyvet olvasod, hogy megtudjuk, milyen a lelked?

Minden esztendőben néhány száz ilyen könyvtárat oszt ki a földmivelésügyi miniszterium. Jó tudni, hogy a népkönyvtárakat a földmivelésügyi miniszterium ingyen adja, sőt még a könyvtár-szekrényre is ad segítséget. Népkönyvtárat kaphat a község, a szövetkezet, ha van ilyen a faluban, vagy népkönyvtári egyesület, gazda-, nép-, vagy társaskör.

A község úgy kaphat ingyenes népkönyvtárat, ha a község képviselőtestülete folyamodik a földmivelésügyi miniszterhez anyagi segélyért. A szövetkezet tagjai körében népkönyvtári egyesületet alakít és azt megalakítván, folyamodhat szövetkezet is ingyen-könyvtárért. Ugyancsak közgyűlési határozatokkal kell felszerelni azokat a kérelmeket, melyeket olvasó és gazdakörök intéznek a népkönyvtárért a földmivelési miniszterhez. És ugyancsak el kel fogadniok a könyvtár rendes kezelésére azokat a szabályokat, melyek elővannak írva.

Ugyebár nem nagy dologból áll az, hogy a könyvtárba néhány száz könyv, telve gyönyörű olvasnivalóval, eljusson? Nagy indolenciának kell minősíteniünk, ha a község élén állók, vagy hivatalból kulturkérdések iránt érdeklődő férfiak nem követnek el mindent, hogy a népnek télen át jó olvasmányai legyenek. Mikor az nem kerül semmibe, csak egy kis jó-akaratba.

A SZILÁGY SOMLYÓ

politikai lap

előfizetési ára:

Egész évre . . . 8 K. Negyedévre . . . 2 K.
Fél évre . . . 4 K. Egyes szám ára 20 f

Megjelenik minden csütörtökön.

A Szilágysomlyó telefonszáma: 17.

Vármegyei élet.

Szilágysomlyó közigazgatási bizottsága e hó 10-én tartotta meg rendes havi ülését Péchy Imre főispán elnökle mellett.

Jelen voltak: Török István alispán, Bálint Sándor főjegyző, Biró Ferenc t. főjegyző, Felekán Oktáv dr., Pap Gyula dr., Eltérő Géza dr., Somogyi Kálmán dr. aljegyzők, Kovács Sándor h. kir. pénzügyigazgató, Kaizler Sándor árvsz. elnök, Mariska Ödön dr. t. főorvos, Diószeghy Gábor dr. kir. ügyész, Szőke Dezső th. m. kir. állatorvos, Czell Vilmos, Dull János, Gáspár Gyula dr., Pálincás Endre, Simay Miklós, Vaska Gyula közig. biz. tagok.

Igazoltan távol voltak: K. Nagy Elek, Nagy Károly, Némethy József, Sántha Dezső, Vladár Endre és Wesselényi Miklós br.

Az alispán jelentette, hogy közbiztonsági viszonyaink az elmúlt hónapban jók voltak. A kivándorlás csökkent, kiadatott Amerikára 24, Romániára 2, Európára 2 utlevél; jelenleg még katonai kötelezettség alatt állók részéről 97 kivándorlás iránti kérelem adatott be. Az előirt felügyeleti hivatalvizsgálatok megkezdődvén, a szilágycsehi és tasnádi főszolgabírói hivatalok jó eredménnyel megvizsgáltattak. A vármegyei köztartozások befizetési eredménye kedvezőtlen.

A kir. tantfelügyelő jelentése szerint a folyó évi október hó végén 57 állami iskola működött 140 tanerővel. A beiskolázás eredménye: magyar 7974, német 13, román 2030, egyéb nemzetiségű 2. A vallás- és közokt. miniszter intézkedést tett az 1908: XLVI. t.-c. életbeléptetése folytán elmaradó tandíjaknak államsegéllyel leendő kártalanítása iránt s tárgyalást rendelt el a szilágysomlyói földmívelőiskolánál áll. elemi iskola létesítése iránt. Az elmúlt hónapban fizetésekiegészítés és korpótlék címén több rendbeli államsegély utaltatott ki.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint az elmúlt hónapban feldolgozandó 5545 ügydarabból elintéztést nyert 4981, míg a földadó nyilvántartási iktatóra, valamint az adóhivataloktól illeték-felülvizsgálatra beérkezett ügyek mind elintéztettek. Az üzemben volt 6 mezőgazdasági szeszgyárban a havi alkohol-termelvénymegállapítások felülvizsgálata akadály nélkül megtörtént. Kiadatott dohányárulási engedély 2, sóárulási 4, bélyegárulási 1, egyenesadó fizetési halasztás 29, illetékfizetési 4 és házádméntesség 15 esetben. Október hóban befolyt egyenes adóban 163074 K (hátralék 2445329 K), hadmentességi díjban 5435 K (hátralék 73472 K).

A kir. államépítészeti hivatal jelentése szerint az állami és törvényhatósági közutak

pedig mintegy 20 óra múlva, és ércpénzre száradva 10—30 perc alatt mennek tönkre. Nedves földben is tanyáznak. De 60 Celsius foku melegben megsemmisülnek. A téli hideg sem árt nekik, legfeljebb fejlődésüket hátráltatja.

A gyomornedv szintén megöli a kolerabacillusokat. Ez érdemben felemlithetjük ama tényt, hogy Klein és Balfour tiszta koleratenyészeteket nyeltek le minden káros következmény nélkül. A gyomornedv csak azon esetekben bizonyul hatástalannak, midőn a bacillusok olyan anyagokban fordulnak elő, melyeket a gyomornedv áthaladtukban még át nem járt, vagy ha a gyomornedv savi természetét elvesztette.

Utóbbi esetre vonatkozólag, állításunk igazolására, felhozzuk Pettenkofer és Emmerich önnönmagukon végzett vakmerő és veszedelmes kísérleteit. Mindkét tudós bikarbonaszóda oldattal közömbösítette gyomorsavát. Sőt Emmerich, hogy a bacillusok minél inkább hathassanak, előző este 3¹/₂ liter sörrel és egy hatalmas szilvaslepény elköltésével önkaratulag rontotta el a gyomrát. Pettenkofer erős gyomorrágás és nagymérvű hasmenés árán szabadult meg a halálos veszedelemtől. Emmerich pedig „nagy bélkórások között erős rizs-lészerű hasmenést kapott, igen gyöngének érezte magát, folytonosan szomjazott és hangja rekedt lett; egyébként fájdalmi nem voltak és az étvágya is jó volt.” Emmerich ürülékében 10 napig fedezett fel életképes kolerabacillusokat. Pettenkofernél ellenben ezek 9 nap alatt pusztultak el. (Gerlóczy).

Az ázsiai kolera megállapítása végett

ujabban dr. Preisz Hugó egyetemi tanár szerint a beteg ürülékéből egyes bakterium-csoportokat zselatinra, vagy agár-agárra (zuzmó) telepítve melegítő kályhában tenyésztene. E tenyészetet azután a kolerabacillusok beoltásával mentesített tengeri malac vérsavójával elegyítik. Ha a tenyészetben kolerabacillus fordul elő, azok egy tömegben fenékre szállnak. Másrésztől ugyan csak az előbbi tenyészetből bizonyítékul egy mentesített és egy nem mentesített tengeri malacot a hasán oltanak be. (Pfeiffer-féle kísérlet.) Ha utóbbi ettől koleratünetek közt elhull, a másik pedig életben marad, akkor a Preisz és Pfeiffer-féle kísérletek pozitív eredménye után bizonyos, hogy a kérdéses ürülék kolerás.

A kolerabacillusok rendszeren étellel, itallal jutnak az emberbe. Ha a beteg ürüléke, hánnyadéka a talaj felületéről esővízzel, vagy az árnyékszékekéből a földbe szivárogva a talajvizzel oly helyekre kerül, melyeken táplálékul szolgáló növényeink teremnek, vagy pedig a kolerás váladék kutakba, folyókba ömlik bele, igen természetes, hogy az ilyen elfogyasztott élelmiszerek és ivóvíz az embert is megfertőzik. Elegendő ehhez, hogyha valaki ilyen vízzel csak mosakodik is. Általában állíthatjuk, hogy minden kolerás tárgy, mellyel érintkezünk, megfertőzhet bennünket. Eme ragályozó veszedelem különösen az orvosokat, ápolókat, hullakkal bánókat és akik a beteg szennyezett ruháiműit mossák, fenyegeti.

A kolera iránt a nők fogékonyabbak, mint a férfiak. A gyermekek kevésbé. Ellenben a 20—40 évesek legtöbb hajlamot tanusítanak enémű megbetegedésre. Sőt e hajlamot még

fokozzák az elgyengült testalkat, idült gyomor- és bélhurut, rossz ételek és italok, félelem, amennyiben elrontja a gyomrot, meghűlés és hasmenés. Ugyancsak a szervezet ellenálló képességét csökkentik a szellemi és testi kimerülés, kicsapongások, az ételben és italban való mértéktelenség. A tisztátalanság, nedves, szűk és hiányosan szellőztetett lakás pedig egészségünket ássa alá. A kolera is különösen tisztátalan, vagy túlszűrt helyen és rosszul táplálkozók között szedi áldozatait!

Szűrt vagy forralt vizet, italt szabad innunk. Az oly vizeket, melyekbe szénsavat sajtoltak, az esetleg előforduló koleracsírak miatt csak néhány napi állás után fogyaszthatunk el. A rendszerint kevés borral, sörrel élők ezeket kolera idején is élvezhetik. Csak akik sohasem ittak sör, bort, rumot, konyakot, pálinkát, bármennyire is ajánlják, tartózkodjunk fogyasztástól. Mert védelem szempontjából eltévesztett felfogás, eljárás, hogy koleraveszedelemkor: „minél több szeszes italt kell inni”.

Miután a kolerabacillusok 60 Celsius fokon csak 10 perc múlva mennek tönkre, éppen azért ételünket jól meg kell sütni, főzni. Ellenben a nyers ételektől (gyümölcs, zöldség, tej, vaj, sajt,) tartózkodjunk. Naponként pedig minél többször öblögtessük ki forralt vízzel torkunkat, szánkát, míg kezünket (lehetőleg a kolozsvári Szt. László-féle fertőtlenítő) szappannal mossuk meg.

Ha a viszonyok kedvezők, a kolera tavaszkor, nyáron, ősszel és télen egyaránt léphet fel, fordulhat elő. De a kórismző bakteriumok nem annyira számukkal, mint inkább a mérgező anyag termelésével hatnak károsan. Aki

állapota az elmúlt hónapban kielégítő volt, de a th. közutak fentartása még sok kívánni valót hagy fenn a fedőanyag elégtelen volta miatt. Az alsószopori és átkosi Krasznahidak építése nagyot haladt előre, a Tuhutom-utcai áthelyezés befejeztetett, míg a folyamatban levő kórház és iskolaépítések legnagyobb részt e hóban befejezést nyernek. A kereskedelemügyi miniszter a várbeli kőanyagot a Kolozsvár-szilágyosmlyói állami közútra elfogadta s így ezzel elismertett ezen megyebeli kőanyag kiváltsága.

A várm. árvaszék októberi ügyforgalma. A fogalmazói szakban beérkezett 1792 ügydarab, hátralék volt az előző hóról 188, amely összesen 1980 darabból elintéztetést nyert 1920; az irodán feldolgozandó volt 1929 ügydarab, melyből feldolgoztatott 1720.

A várm. t. főorvos jelentette, hogy az október havi közegészségi állapot elég kedvező volt. Gyógykezelték 1341 beteget, kik közül 7 éven aluli volt 539. Ingyen gyógyszer kapott 200 beteg. A leggyakrabban észlelt betegségek a különböző hurutok, továbbá a hagymáz, himlő, vörheny, kanyaró ronsoló toroklob, tüdővész, bujakór, váltóláz, melyek közül járványos jelleggel lépett fel a vörheny, kanyaró, hagymáz és ronsoló toroklob. Törvényszéki boncolat 3, hullaszemle 4 esetben tartott. A gyógyszerárak jókarban vannak, a köztisztaság általában tiszta. Iskolák, piacok, kávéházak, vendéglők, kocsimák, mészárszékek, vágóhidak, boltok, fürdők, kutak, közhelyeken kimért italok stb. több ízben kielégítő eredménnyel vizsgáltattak.

A várm. közkórház októberi betegforgalma: Apoltatott 268 beteg, kik közül elbocsátottatott gyógyultan 105, javultan 19, gyógyulatlan 14 és meghalt 6. Apolási napok száma 3939.

A kir. ügyész jelentette, hogy a zilahi központi fogházban az elmúlt hó végén letartóztatásban maradt 57 férfi és 6 nő. A rabokkal való munkáltatás a szokott módon eszközöltetett; kosárfonás iparágnál elkészült 894 drb. különféle kosár 116 K, 25 f. értékben. Kiosztatott 1603 étadag, melyért a vállalkozónak 611 K, 36 f-t. fizettek. Betegezési eset 14, fegyelmi eset egy sem fordult elő.

A th. m. kir. állatorvos jelentette, hogy az állategészségügyi állapot igen kedvezőtlen volt, amit az idézett elő, hogy a Romániából behurcolt, ragadós száj- és körömfájás a felvámegyében elterjedt. E betegség miatt az állatforgalom súlyos és nagy veszteségeket okozó korlátozás alatt volt. A 14 marharakodó állomásról elszállítottatott 1152 drb. szarvasmarha és 1620 sertés.

kolerában megbetegedett, azt a ragályozás megakadályozása végett az egészségesektől el kell különítenünk (járványkórház), lakását erősen szellőztetnünk, a szoba falait szublimát, vagy karboloddattal lemoseunk, míg padlózatát forró lúggal felsurolnunk, a butorokat száraz ruhával letörölnünk, a ruha és ágyneműeket fertőtlenítenünk, valamint az edényekbe és ürszékbe került kolerás ürüléket és hányadékot 10–20 százalékos réz, vas, vagy cinkoldattal leöntenünk. Azonfelül a hatóságok ez érdemben kiadott rendeleteit, óvintézkedéseit szigorúan be kell tartanunk.

Önnönmaguk és embertársaik egészsége ellen vétenek, kik a koleraeseteket különböző kifogásokból, vagy hozzátartozóik iránti szeretetből, nehogy a beteg családtag kórházba kerüljön, — a hatóságoknál be nem jelentik, vagy előlük a kolerától többé-kevésbé szennyezett ruha- és ágyneműeket a költséges fertőtlenítés, utánajárás kikerülése végett a házban, esetleg a szomszédoknál rejtegetik el.

A kolera sokszor minden előzetes bágyadság, rosszullét, szédülés, étvágytalanság nélkül hasmenéssel és hányással kezdődik. Hovatovább a hasmenés és hányás minél gyakrabban fordul elő. A beteg teste hideg. Az érelkések gyengülnek. Az arc szederjes színt ölt. Súlyosabb esetekben a beteg ürüléke csakhamar elveszti színét és szagát, rizsléhez hasonlít s a hányadék is később majdnem tisztán víz... a beteg teljesen kimerül, szemei becsúsznak, bőre ráncos lesz, tagjai, orra csúcsa hidegek és megkékülnek, ugyancsak ajka is megkékül. Irtózatosságot szenved egész testében, de főképen lábikráiban fájdalmas görcsei vannak; majd a melle is elszorul és küzdözve kapkod

A bizottság mindezen jelentéseket tudomásul véve, a folyó ügyek során inkább magánosokat érdeklő tanügyi, adózási, kivételes nősülési, mezőrendőri, építkezési, erdészeti, betegápolási stb. ügyek nyertek elintéztetést.

KÜLÖNFÉLÉK.

Cselédügy.

Itt van a cselédfogadás ideje. Igen ám, csak hogy folyton felhangzik a panasz, nincs, nem akad, nem jó, de legalább türelemmel személyzet. Pedig kérem, ez a társadalmi közös és nagy baj orvoslása nem is épp oly merész föladat, mint az eleinte látszik. Szó sincs róla, a cselédmizéria talán soha olyan nagymérvű nem volt, mint most; de be kell ismernünk első sorban maga a cselédtartó közönség legnagyobb kontingense ennek az oka. Mert háziasszonyaink — tisztelet a kivételnek — nem állják meg kellően helyüket, nem tartják mindenkor szem előtt, hogy ez adja meg az irányt: türelem, rendben végeztetett munka! Okosan és nemesen használni fel az időt, ez a legfontosabb kérdések egyike. A nap minden részét munkával tölthetik el anélkül, hogy az nehezükre válna. Igyekezünk feledtetni cselédeinkkel azt, hogy munkásságuk nem az ambíció, hanem az önfenntartási kényszer szüleménye, melyet a durva bánásmód és tulságos szigor juttathat reginkább eszükbe. Nyájas szavakkal adjuk útjukra, hogy a munka jó barát, kitől sok jót tanulhatnak, míg a lustaság hízogó, ki meglopja kedélyük nyugalmát, reményük és egész életüket. Buzdítsuk őket a rendszeretetre, mert ahol rend nincs, általában főként a házvezetés és konyha körül, ott nincs eredmény, ott nincs áldás. Lehetőleg úgy kellene beosztani a munkarendet, hogy minden napnak meglegyen a maga kiszabott teendője és míg egyik munkát be nem fejezték cselédeink, újabbakkal ne terheljük, illetve ne halmozzuk el őket. Adjunk időt nekik a pihenés, a szórakozásra, ne feledjük: munka után szükséges a nyugalom, hogy újult erővel kezdhesen súlyos feladata betöltéséhez. Talán egyik-másik olvasó mosolyogni fog e kifejezés felett, pedig kísértene meg csak egy napon hófehér kezei, mamkörözött körmeivel cselédje minden munkáját elvégezni, önmaga kétszeresen súlyosnak találná azt. Ne higgyék kérem, hogy túlfeszített munkaerővel többre mehetünk. — A fokozott testi, sőt szellemi munka után is

levegő után; elhaló, csengés nélküli hangon jajgat és nyögi el rettenetes szenvedéseit... Meghatottságomat csak növelte — írja tovább Gerlóczy Zsigmond dr., a Szent Gellért járványkórház főorvosa — hogy a kolerások legnagyobb része ugyiszólván utolsó percéig eszméletlenül maradt s hogy orvosi önfeláldozó fáradozásunknak ily súlyos állapotában csak kivételesen láthattuk sikerét.

Koleragyanus esetekben azonnal orvoshoz folyamodjunk. Aki pedig jó egészségnek örvend, rendes és mértékletes élet mellett, a kolerától sem kell félnie!

A kolera hazája India, főleg pedig a Ganges deltájának vidéke. Fertőzött áruk és utasok terjesztik mindenfelé. 1829-ben jutott először Európába és 2 évre rá Magyarországra. Megjelenése azóta már többször megremegettette hazánk lakosságát!

Vigasztalásunkra szolgál azonban ama tudat, hogy a kolerabacillusok sajátosságaik kitartásával, óvintézkedésekkel sikerül káros, ártalmas mivoltukat megakadályozni. Tagadhatatlan, hogy az eddig elért vívmányok hosszas buvázkodásnak, kutatásnak és önfeláldozó munkásságnak az eredménye. De ne feledjük, hogy maga a természet is, melytől földi jólétünk és nyomorúságunk függ, csak a tudomány varázsvesszejének érintésére szolgáltatja ki erőit.

Éppen azért kövessük, amit az orvostudomány egészségünk érdekében parancsol. Különben a halál angyalának bő aratása lesz az élet kertjében ifjú és öreg, gazdag és szegény közt egyaránt.

Fetzer János Ferenc.

egy idő után beáll a reakció, a lankadás, mely a munka sikerét a legnagyobb szigor dacára sem képes fenntartani.

Legyünk méltányosak, ne feledjük, hogy emberrel beszélünk, elismerést hasonlóval viszonzunk, hiszen alig van tiszteltebb alakja egy háznak, mint egy méltányos, humánus uró. Szelid intés, nem pedig pálcaverés teszi jóvá a rosszat. Egy intelligens nő ne engedje soha annyira elragadtatni magát indulata által, hogy tetteleg bántalmazza cselédjét, vagy durva szavakat használjon azok korholásánál.

Végül még csak azt akarom megjegyezni: cselédeinket piszkosan járni ne engedjük; a tiszta, nemes, egyszerű ruházat jó hatással van a szemre. Cselédeinknek tulságos bizalmaskodást ne engedjünk meg, mert ez a tisztelet rovására történne. Fizetésüket ne licitáljuk egymásra, pótolja ezt a jó bánásmód. Mérsékelt bér, jó bánásmód legyen minden háziasszonynak a jelszava.

Sebess Emilné.

Csendőriskola.

Nagyvárad fejlődésére nagy kihatásának ígérkezik a csendőriskola ott tervbe vett elhelyezése. A belügyminiszter egy nagyobb-szabású csendőriskolának Nagyváradon elhelyezését, mint bevezetett ténny tudatta a város polgármesterével s fölhevta, hogy a cirka két millió korona költségbe kerülő építkezések elhelyezéséről gondoskodják. Hogy minő nagy alkotásról lehet szó, mutatják az e tárgyban lenn járt miniszteri kiküldtett előadásai, melyek szerint az 1912-ik évben megnyitandó csendőriskolához már csak egyelőre is egy ezredes (parancsnok), egy alezredes (helyettes parancsnok), huszonhárom főtitst (mint oktató), öt számvevő titst, két orvos, harminc altitst, 4 irodatiszt, 1 házfelügyelő és 900 csendőr, összesen 962 ember tartoznék. Ez a szám évenként fokozatosan emelkedni fog.

Hogy az épülő óriási terjedelmű iskolában mire van mindjárt az első évben szükség, azt a következőkben foglalták össze a kiküldöttek:

Kell két tiszti lakás, (azért csak kettő, mert a tisztek a városban laknak), huszonöt lakás a nős altisztek számára, külön szobák a nőtlen altisztek számára, 29 hálóterem harmincöt-negyven személyre, két nagy konyha, megfelelő mellékhelyiségekkel, tizenöt tanterem, egyenkint hatvan hallgató számára, helyiség az átvonuló csendőrök számára, könyvtár, kórház, mosókonyha, raktárak, fürdők minden pavillonban, bűnügyi muzeum gyógyszerész szoba, gyakorló és tornatermek, házi lövölde, cseléd-szobák étkező termek, összesen háromszázöt helyiség, amelyeknek legtöbbje nagyterjedelmű.

Később még bővíteni is fogják az iskolát, ha a budapesti próbacsndőröket is idetelepitik majd. A főtitstok száma csak a kezdő időkre van huszonötben megállapítva, mert később tetemesen emelkedni fog.

Az építkezéshez már a jövő évben hozzáfognak.

Kincses Kalandárium.

1911.

A legkedvesebb és legelterjedtebb magyar könyvnek, a Kincses Kalandáriumnak új kötete megjelent és már minden könyvesbolt kirakatában emlékeztet bennünket az esztendő végének s az új évnél közeledtére. Megszokott és nélkülözhetetlen háztartási cikk immár a Kincses Kalandárium, melynek kiválóan praktikus az alakja, beosztása és tartalma könnyen érthető, de a mellett szigorúan tudományos és minden ízében modern minden cikke, művészi minden illusztrációja és minden ízében magyar az iránya, a lelke.

Alig van az emberi tudás terebélyes fájának olyan ága, melyről egy-egy értékes gyümölcsöt ne nyujtana olvasóinak a Kincses Kalandárium. Napjainkban még mindig a természettudományoké a vezér-szerep. Ebből az ismeretkörből közöl a Kincses Kalandárium egy nagy tanulmányt a tenger mélységeinek világról, a világító növényi és állati szervezetekről, a betegségeket okozó véglényekről, a föld rádium-tartalmáról, a menydörgés keletkezésé-

ről, stbről. — mindent képekkel illusztrálva. Egy nagy cikk elmondja, hogy a szentírás hogyan adja elő a világ teremtését és mi ebben a kérdésben a modern tudománynak az álláspontja? A természettudomány itt már vallási problémákkal érintkezik, — a nélkül, hogy egyik a másikba beleütköznék. Meglepő, hogy némely nagy dolgokban mennyire egy nyomon jár az évezredes hit és napjainknak legújabb tudományos felfedezése. Bizonyára figyelmet fog kelteni az a cikk is, mely az imáról, fogadalomról és áldozatról, valamennyi vallásnak e közös elemeiről szól és igen érdekes összehasonlításokra nyújt anyagot.

Egy igen terjedelmes cikk az emberiség fajait mutatja be, nem a sablonok szerint, hanem az emberi kultúra elemeinek figyelembevételével csoportosítva és osztályozva a népeket.

Speciálisan magyar tárgyak a Kincses Kalendáriumban: a hunok története, az új kutatások alapján — a Magyarország nemesi családjairól szóló jegyzék folytatása (pontos jegyzéke mindazoknak a családoknak, melyek 1800. június 30-ika között kaptak magyar nemesiséget), — az Ázsiában járt magyar kutatók utjainak ismertetése a XVIII. századtól kezdve egészen 1910-ig, s a magyar tudományosság képviselőinek: akadémikusoknak és egyetemi tanároknak a bemutatása; csupán ezt az egy cikket nem kevesebb mint kétszázhuszonöt arckép élénkíti. Nagy cikk ismerteti a magyar országgyűlést: a főrendiház és a képviselőház szervezetét, házszabályait, — egy másik cikk eligazítja az olvasót a katonai szolgálattal összefüggő összes kérdésekben. Az állami szolgálat tudnivalóit (pályázat, kinevezés, rangsor, cím és jelleg, fizetés, napdíj, pótlék, nyugdíj-ügyek, stb.) szintén egy nagy cikk ismerteti az olvasókkal. Bevezeti az olvasókat a Kincses Kalendárium új kötete a katolikus egyházjogba, a művészetek történetéből egész fejezeteket ad elő, a művelődéstörténetből érdekes apróságokat közöl, ismerteti a földadót, a sztrájkolókat és munkáskizárásokat és az aviatika fejlődésének történetét, egészen a szerencsétlen Geo Chavez diadalmas röpüléséig és haláláig.

De ha a Kincses Kalendáriumnak csupán a tartalomjegyzéke hat oldal, — hogyan sorolhatnánk föl mi egy kis cikknek a keretében, hogy mi minden van benne, az elsajátításra valóban érdemes ismereteknek e gazdag tárházában? Azt hisszük, hogy a mit eddig futólag megemlítettünk, már az is bizonyítja, hogy az új Kincses Kalendárium, mely a régi áron, a szokott piros kötésben két koronáért kapható minden könyvesboltban, méltó a nevére, érdemes a közönség becsülésére és szeretetére.

— **Hivatalvizsgálat.** Péchy Imre főispán, titkárja Antal Iván, Török István alispán, dr. Felekán Oktáv első aljegyző, dr. Gazda Endre árvaszéki ügyész, Császár Ottó pénzügyi tanácsos kíséretében kedden a szilágysomlyói főszolgabírói hivatal ügykezelését vizsgálta meg. Szerdán a perecseni körjegyzői irodát vizsgálták. Mindkét helyen megfelelő rendet találtak. Ma Szilágysomlyó város polgármesteri és a rendőrkapitányi hivatalában folytatják a vizsgálatot.

— **Kinevezés.** A debreceni kir. ítélőtábla elnöke Moni Gyula szilágysomlyói járásbírói díjjátalan joggyakorlatot segélydíjas joggyakorlókra nevezte ki és szolgáltatattalra a zilahi kir. törvényszékhez osztotta be.

— **A hivatalos lapból.** Weinberger József zilahi adóhivatali segédet a pénzügyminiszter a IX. fizetési osztályba sorozott adóhivatali segéddé nevezte ki.

— **Házasság.** Dr. Balássy Endre érmindszenti birtokos Budapesten, a VI. kerületi előjáróság előtt házasságot kötött özvegy vajai Vay Andorné született Becsky Ilona úrnóval. Az egyházi esketést november 12-ikén Érmindszenten Török Ferenc ref. pap végezte.

— **Holdfogyatkozás.** Az elmúlt éjjelre teljes holdfogyatkozást jeleztek a meteorológusok. A szép természeti tűnemény — egy ideig nálunk is jól volt látható. Fél tizenkét óra tájban a fellegek között kibukkanó hold egyszerre sötétülni kezdett. A föld árnyéka lassan a fél holdtányért is eltakarta, a mikor aztán a hold sűrű, ködszerű fellegek közé került. Ezek miatt a holdfogyatkozás további processzusát megfigyelni nálunk nem lehetett.

— **Peticiótárgyalás.** A dr. Lengyel Zoltán megválasztása ellen benyújtott petíciót, amelyet Terge József zilahi lakos és társai nevében Aigner Adolf ügyvéd nyújtott be, most tárgyalják a Kuria első választási tanácsa előtt, melyben Sebestyén Mihály tanácselnök elnököl. A petíció azt panaszolja, hogy dr. Lengyel Zoltán pártja és maga dr. Lengyel Zoltán személyesen is néhány község választóit megvesztegette, továbbá panaszolja, hogy a választók összegyűjtésére a csendőrség használtatott fel. Kéri a Kuriát a petíció, hogy gróf Teleki Arvédet ítéletben mondja ki Lengyel Zoltán helyett a zilahi kerület képviselőjének. A tárgyalás elején a védelem ellenkérvényt nyújtott be, amely nagyarányú voltánál fogva valószínűleg feltűnést keltett. Végeredményében azt kéri az ellenkérvény, hogy a gróf Teleki Arvédra esett jogtalan és érvénytelen szavazatok leszámitásával állapítsa meg a Kuria, hogy Lengyel Zoltán nem 63, hanem 780 szótöbbséggel választották meg képviselőnek. A tárgyalás még folyik és előreláthatólag több napig fog tartani. Gróf Teleki Arvédot Aigner Adolf és dr. Bölöni Zoltán ügyvédek képviselik.

— **Ártézi kut Széplakon.** A közeli Széplakon az urikaszinó vasárnap igen szépen sikerült táncmulatságot rendezett, melynek 500 koronát tevő tiszta jövedelmét a tervbe vett ártézi kut költségei fedezésére fordítják.

— **Kolerajárvány Zomborban.** Zomborban egy hét óta járványszerűleg pusztít a kolera. Vasárnap nyolc új megbetegedés fordult elő. A szabadságos katonák és az ujoncok bevonulását bizonytalan időre elhalasztották.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Kerekes János idős napszámosembert annyira elkeserítették családi bajai, hogy öngyilkosságra gondolt. Vasárnap délután szegyet vert a padlásgerendára, kötelelet csavart rá és felakasztotta magát, — felesége azonban idejekorán észrevette s elvágta a kötelelet. Az elkeseredett öregember ugyanazon nap másodszor is öngyilkosságot akart elkövetni hasonló módon, — végzetes szándéka végrehajtásában az udvarban lakó Tóth András csizmadiamester megakadályozta.

— **Meghívó.** Az Erdélyi Kárpát-Egyesület 1910. évi november hó 27-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor Kolozsvárt, a városház üléstermében XX. rendes közgyűlést tartja. Tárgysorozat: 1) Elnöki megnyitó. 2) A választmány évi jelentése. 3) A számvizsgálók jelentése az 1909. évi zárószámadról. 4) Az 1911. évi költségvetés megállapítása. 5) Tisztujtás. 6) Esetleges indítványok.

— **Osztrák vegyvizsgáló-állomások szakvéleménye Magyarországon** nem érvényes. Ezt mondta ki a földművelési miniszter 89607—1908. sz. a. N. vármegye közigazgatási bizottságának 5000—1908. sz. a. kelt felterjesztésére, megállapítván, hogy ausztriai vegyvizsgáló-állomás szakvéleménye alapján az 1895. évi XLVI. t.-c.-be ütköző kihágás tényálladéka meg nem állapítható.

— **A vagonhiány a Máv.-nál** ismét kísért. Egyelőre a legnagyobb baj az új-tengeri szállítmányokkal van, de késedelmesen szállít a Máv. gabonát és lisztet is.

— **Tűzek.** A „Szilágysomlyó“ mult heti számában e cím alatt megjelent közleményt oda rectificáljuk, hogy a gyújtogatás miatt folyamatban levő vizsgálat rendén Cine János gyanúsítottként nem szerepelt.

— **A ló gyomorgilisztái.** Perroncito tanár a gyomorférges lovak kezelésénél a következő eljárást alkalmazza. Koplaltatja a lovat estétől reggelig és reggel gelatinkapszulában 10 gramm szénkéneget ad be neki. Egy-két óra múlva megismétli az adagot — s további egy óra múlva a lovat megeteti. Ha nincs kellő hatás akkor az adagot megduplázza és utána kihajtja a már akkor elpusztult gilisztákat ricinusolajjal. Az Olaszországban több helyütt és a hadseregben a lovasságnál is kipróbált eljárást hatásosnak és beváltnak mondják.

— **Technikai muzeum.** A kereskedelmi miniszter, mint értesülünk, a magyar technika nevezetesebb alkotásainak megőrzésére egy technikai muzeumnak államköltségen való felállítását határozta el. A muzeum létesítését a kereskedelmi kormány sürgősnek tartja, mert attól lehet félni, hogy a nagy nyugati muzeumok, melyek hazánk területére is kiterjedő gyűjtő mozgalmat indítottak meg, a legértékesebb technikai műemléket az országból kiviszik. A szervezést és előkészítést a kereskedelmi miniszter már legközelebb megindítja és a felmerülő kiadásokat az iparfejlesztési hitelből fedezi.

— **Az influenza** újból epidemie lép fel egész Európában. Mindenki ismeri ezt a konok bajt, mely főleg a tüdő-komplikációk révén félelmes. Ne mulassza tehát el senki — influenzánál, főleg ha köhögéssel párosult, néhány hétig „Sirolin Roche“-t szedni. A Sirolin Roche elismert gyógyszer a légzőszervek összes hurutos betegségeinél, megakadályozza a gümös bacillások kifejlődését és elterjedését; kellemes ízű, az étvágyat javítja és az étkezéskorozást fokozza.

— **Tájékoztató jogi vizsgákra készülőknél.** A napokban hagyta el a sajtót dr. Kertész: Tájékoztató című könyve, mely a kolozsvári jogi vizsgák körülményeiről és az azok körül felmerült változásokról bő kimerítést nyújt. Az intézet az egyetemi szabályok szerinti legrövidebb idő alatt doktorátushoz juttat, ami a Székely-javaslat törvénybe lépése előtt nagyon fontos. Szigorlatokra 4—6 hét alatt biztosra előkészít és így a jelölt időt takarít és pénzt, mert az előkészítés díja valóban csekély. Minden szülő saját és fia érdekében cselekszik, ha igénybe veszi a dr. Kertész Jogi Előkészítő szemináriumot, mely Kolozsvárt Bartha Miklós-utca 22. sz. alatt van. A most megjelent érdekes tájékoztatót ingyen küldik és minden levél megkeresésére is rögtön választ adnak. — Otthon készülőknél kitűnően bevált rendszer.

Az orvosi kar által ajánlva.

Gümőkór (tüdőbajok), légzőszervi bántalmak, számarköhögés, influenzánál.

Sirolin

„Roche“

kapható minden gyógyszer-tárban.
Ara üvegenként 4 korona.

Ki használjon Sirolint?

1. A ki hosszú időn keresztül köhögés bántalmaiban szenved. 2. Mindazok, kik gegehurutban szenvednek, Sirolin „Roche“ által rövid időn belül meggyógyulnak. 3. Asztmában szenvedők már rövid használat után lényeges könnyebbülést éreznek. 4. Skrofulus, mirigyduzzadásos, szem- és orrhurutos gyermekeknek rendkívül fontos szer a Sirolin. A táplálkozást nagyban elősegíti.	5. Tisztujtás. 6. Esetleges indítványok.
--	---

Csak eredeti csomagolású SIROLIN „Roche“-t kérjünk és pótszereket határozottan utasítsunk vissza.

F. HOFFMANN-LA ROCHE & Co.,
Basel (Svájc). — Grenzach (Németország).

— **Iskolában.** Tanító: Tehát gyermekek, mint említettem, legegészségesebb ital a víz. En is mindig csak azt iszom . . . A kis Pali: Akkor megmondom apának, hogy ne küldjön több Esterházy cognacot a tanító urnak. Tanító: „Oh te kis golyó, hiszen az Esterházy Cognac az orvosság.

— **A Budapesten megjelenő „Világ”** című politikai napilap, mely tudvalevőleg a leg-radikálisabb liberalizmus szellemében szerkesztetik s a magyar szabadságharc szócsové: miközben az általános választójogért, a felekezeten közoktatásért s a szekularizációért vívja kemény csatáit, még arra is ráér, hogy előfizetőinek kedves karácsonyi ajándékokat adjon. Igen érdekes ez az ajándék. A „Világ” t. i. 1000 koronás, 500 koronás, 50 koronás és nagyon sok 20 és 10 koronás utalványt fog december 10-én az előfizetői között kiosztani, amely utalványokkal a szerencsés előfizető igen előkelő cégeknél azt vásárolhat, amit akar. Az illető cégek ugyanis a „Világ” utalványait pénz helyett elfogadják, mert ők viszont a „Világ”-nál beválthatják azt. Ez nem sorsjáték, mert a „Világ” tulajdonképpen tetszése szerint osztathatja ki az ajándékot, de ehelyett a sorsra bizza a nyerők megállapítását. Azok a cégek, amelyeknél vásárolni lehet, a „Világ” minden számában fel vannak sorolva.

— **Budapesti Hírlap.** Főszerkesztő és lap-tulajdonos: Rákosi Jenő Az ország legterjedtebb és legtekintélyesebb politikai napilapja. Megjelenik naponta (hétfő kivételével) kora reggel. Előfizetési ára: egy évre 28 kor., fél évre 14 kor., negyed évre 7 kor., egy hónapra 2.40 kor. Egyes példány ára 10 fill. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 5. sz. Minden ember tudja ebben az országban, hogy a Budapesti Hírlap úgy

politikai magatartásban, mint társadalmi, művészi, irodalmi és gazdasági törekvésében a nemzeti irányt követi és csak egy célt ismer és ez az, hogy erős hittel és lankadatlan buzgalommal szolgálja a magyar nemzeti érdeket. Ezért terjed el a Budapesti Hírlap oly nagy mértékben a magyar komoly hazafias körökben és ezért mindenki, aki lelkében és törekvésében ugyanamúgy vágyakat érzi, mint a Budapesti Hírlap emberei: a Budapesti Hírlapból merít tudást és lelkesedést és aki csak teheti, a Budapesti Hírlapot járattja házához. A Budapesti Hírlapot haszonnal forgatja kezében a család, az asszony és az ifjúság egyaránt. Közleményeit mindig a jó ízlés és a becsületes hazafiság diktálja, értesülései mindig kimerítőek és szavahihetők, tartalma válogatott és terjedelmes. Minden magyar embernek a figyelmébe ajánljuk a Budapesti Hírlapot.

— **Ragályos betegségek.** Folyó évi november hó 13-iki állapotnak megfelelőleg a „Földmívelésügyi Értesítőben” az állategészségügyi kimutatás Szilágysomlyóról a következő hivatalos adatokat közli: Lép-fene: Krasznahorvát, Lele, Mocsolya, Szilágysomlyó. — Veszetteg: Szilágysomlyó, Felsőszepor, Pér, Magyareregny 3 u., Náprád 2 u. — Takonykór és bőrféreg: Szolnok-pacalusa, Szilágysomlyó. — Ragadós szájszél és körömfájás: Alsóbán 4 u., Felsőbán 4 u., Kraszna m., Krasznahorvát 2 u., Magyar-kecel 5 u., Máron 21 u., Oláhkecel 2 u., Pecsely t., Peténye 3 u., Sereden, Varsola 21 u., Benedekfalva, Bösháza, Kárástelek 3 u., Kémer 2 u., Kerestelek, Márkaszkék 7 u., Selymesilova, Somály, Erszodoró 2 t., Tasnádszarvad t., Alsókecsénylő, Felegregy 2 u., Mojgrád 17 u., Oláhbaksa, Szilágysomlyó 3 u., Almásgalgó 5 u., Csigen, Turbuc 5 u., Szilágysomlyó, Zilah t. — Juhhimlő: Felsőszék, Sereden 5 u., Érgiről t., Felsőkecsénylő p. — Rühkór: Szeődemeter 16. — Sertés-orbánc: Bogdánd 7 u., Oláhásd 3 u., — Sertésvész: Bolyán, Magyarkecel 5 u., Alsószivágy, Bösháza 3 u., Felsőberekcső 4 u., Felsővárcza, Középvárcza, Monó t., Szilágysomlyó 2 u., Völcsök 2 u., Halmosd, Csömörölő, Egres-patak, Magyaroroszló 3 u., Sarmaság, Kucsó t., Köd 10 u.

Közgazdaság. Istállótrágya és műtrágya.

A régi gazdák minden tizedik évben egyszer részesítették, de akkor aztán nagyon erős istállótrágyázásban azántőföldjeiket. A múlt század 60-as éveitől kezdve valamivel kevesebb trágyát alkalmaztak, de hat évenként igyekeztek talajaikat megtrágyázni. Még későbbben szerették volna földjeiket minden 3.—4. évben megtrágyázni, ez azonban trágya hiánya miatt csak a legkritább helyen sikerült.

A legújabb kori kutatások bebizonyították, hogy a növények az istállótrágyának a legjobb esetben is csak 25%-át érékesítik, a melynek fő oka, hogy a trágya ammon-nitrogénnek csak kisebb része változik salétrom-nitrogénné, egy jó része ellenben elpárolog. A ki tehát 24—25 q. trágyát hord egy magyar hold földre, az ennek felét vagy kétharmad részét elpazarolta, főképen nedves esztendőben. Ha bőséges eső és hóolvadások vannak ezen anyag becses része kimosatik. Még károsabban hat rá a talajvíz, a mely lapos helyen a művelési rétegig jön fel, s az ezt követő száraz időben 1—2 m. mélyre magával viszi a termő réteg legbecsesebb anyagát, az oldható nitrogént. Ujmutatás ez arra, hogy az istállótrágyával semmi szín alatt sem szabad bőségesen bánni, a miből csak annyit szabad egyszerre adni, a mennyit a növény két, legfeljebb három év alatt kihasznál.

A legújabb tapasztalatok szerint az istállótrágya kihasználását legjobban úgy érhetjük el, ha annyi trágyát tudunk előállítani, a mennyi középszerű talajon 12, soványabb talajon 15 szekér felhasználását teszi lehetővé három évenként, s e mellett minden 1000 négyszögölre 100 kg. szuperfoszfátot adunk. Vagyis tehát egy kat. holdat 12—15 szekér istállótrágyával és 160 kg. szuperfoszfáttal nemcsak, hogy éppen jól betrágyázzuk, mint 24—25

szekér istállótrágyával, de olyan terméseket istállótrágyázás és ugartatás mellett sem érhetünk el. Pedig ez eljárás által nemcsak, hogy jóval nagyobb területet trágyázhatunk be, tehát nemcsak, hogy sokkalta nagyobb terméseket érhetünk el, mint különben, de az istállótrágya és szuperfoszfát együttes használata kevesebb is kerül mint az istállótrágya egymagában alkalmazásai. Ha például kat. holdanként 20 szekér istállótrágya helyett adunk 12 szekér istállótrágyát és 120 kg. 16%-os szuperfoszfátot, akkor a számítás a következő: A 20 fuvar tárgya értéke 6 korona, 120 korona kihordás. A 12 fuvar trágya értéke tehát 6 K. — 72 K., a 120 kg. 16%-os szuperfoszfát ára 52 fillér — 11. 22 fillér, tehát összesen 83. 11 fillér, a mely holdanként 36. 89 fillér megtakarítást jelent, nem számítva a kevesebb fuvarozást. Az eddig trágyázott terület mennyisége ez által — ugyanolyan istállótrágya mennyiséggel — körülbelül 75%-al emeltetik, a mi egy olyan kimondhatatlan előny, a mit minden gazdának méltányolni kell. De a szalma termés évről-évre való rapid emelkedése folytán a trágya is hova tovább fokozódik, a mi mindig nagyobb területek betrágyázását teszi lehetővé. Ezen eljárás segítségével végeredményben legalább egy harmadrészzel fokozhatjuk szemtermésünket, a mely körülmény is végtére olyan fontos nemzetgazdasági tényező, a mit szem elől téveszteni senkinek sem szabad.

A mesterséges trágyafélék jelentősége.

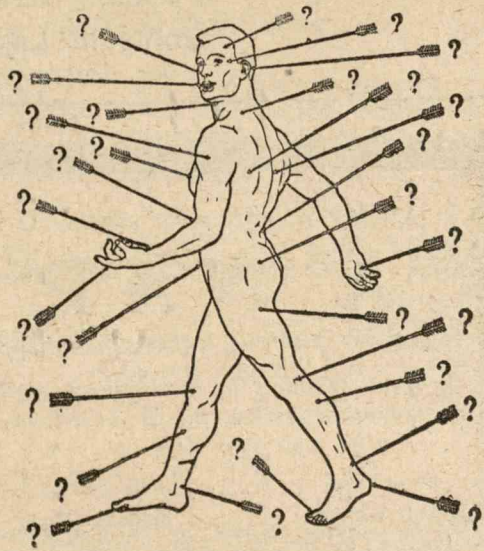
Tisztában vagyunk azzal immár, hogy kizárólag mesterséges trágyafélékkel a talaj termőerejét állandóan fentartani azért nem lehet, mert az istállótrágya, avagy akár a zöldtrágyával nemcsak a növényi tápláló anyagok mennyiségét fokozzuk, hanem a humuszt is, mely mindaddig, míg nincs tulsok belőle a talajban, annak fizikai tulajdonságaira kedvező befolyással van.

Műtrágyákkal csak a talaj tápanyagmennyiségét növelhetjük, s a fentiekből önként következik, hogy csakis olyan talajban lesz hatásuk, melynek fizikai tulajdonságai kedvezők, melyben tehát elegendő a humusz, vagy a melynek hiányzó humusztát más trágyafélével adjuk meg. Az ilyen talajon azonban a műtrágyáknak számos előnye van az istállótrágyával szemben.

A mesterséges trágyafélékkel, annyi és oly tápláló anyagot juttathatunk a talajba, a mennyi és aminő a haszonnal elszállítható termés-maximumok előállításához szükséges.

Az istállótrágyából ritkán áll annyi rendelkezésre, amennyi elegendő volna a talajerő fentartása és növelésére, mert a piaci termények által nagyon sok tápláló anyag vonatik el a talajtól, s vitetik ki a gazdaságból. A szemes termények által a talajból kivont s a gazdaságból kivitt tápláló anyag csak olyan gazdaságokban pótolható némileg is amelyek nagyon sok réterülettel, nagy állatállománnyal rendel-

Vannak fájdalmai?

Használjon Feller-féle Elsafluidot és Feller-féle Elsapilulákat, melyek egyedüli készítője Feller V. Jenő udvari gyógyszerész, Stubica, Centrale 126. sz. (Zágrábmegye).

- I. A Feller-féle Elsafluid saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengésséget megszüntető hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít csúzt, köszvényt, ideggyengeséget, oldalszúrást, szagatást, influenzát, fej-, fog- és derékfájást, zsabát, bémulást, szemfájást, migránt, sok itt meg nem említett betegségtől megszabadítja az embert. A Feller-féle Elsafluidot, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légvonat, vagy hűléstől eredő bajok ellen is páratlan gyógyszerrel használják. Valódi csak úgy, ha minden üveg a „Feller» nevet viseli. 12 kis, vagy 6 dupla, vagy 2 speciális üveg bérmentve 5 korona.
- II. Továbbá tudomására óhajtjuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomor-bajok, görcs, étvágytalanság, veseégés, hányási inger, rosszullét, felbőgés, puffadság, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarok ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hashajtó Rebarbara-Elsapilulákat. 6 doboz bérmentve 4 korona. Óvakodjunk azonban utáztatoktól és címezzünk minden rendelést gondosan.

Feller V. Jenő gyógyszerésznek Stubica, Centrale 126. sz. (Zágrábmegye).

1911.

évi

ősi uri szövet, kalap,
ing és nyakkendő-
ujdonságok már rak-
táron vannak.

Tisztelettel:

Neumann József

uri szabó és férfi
divatüzlete.

11—

keznek, s amelyek állatállományukkal sok korpát, malátacsirát s egyéb erőtakarmányt etetnek fel. Am hány olyan gazdaság van az országban, amely ilyen módon van berendezve, amely tehát ilyen módon kizárólag istállótrágyával képes talajának termőerejét fentartani és fokozni. A gazdaságok kilenctizedrésze forgótőke-hiány s egyéb okok miatt nem képes ilyen módon berendezkedni, istállótrágyát nem vásárolhat, mert nincs honnan s így ha talajának termőképességét fentartani és fokozni akarja, kell, hogy műtrágyákat alkalmazzon, amelyekből a trágyapiacra bármikor annyit vehet, amennyire talaja termőképességének fokozására szüksége van. A mesterséges trágyafélékben a gazda a szükséges növényi tápláló anyagokat egyenként vásárolhatja és azon tápanyaggal gazdagíthatja talaját, amelyre éppen szüksége van.

Az istállótrágyában ugyanis nem olyan arányban adjuk vissza a talajnak a tápláló anyagokat, mint aminőben azokat a növények kivették, s különösen foszforból adunk sokkalta kevesebbet, a minék azon esetben, ha csak istállótrágyával trágyázunk, az lesz a következménye, hogy különösen a buzafélék termése, ha lassan is, de folytonosan csökkenni fog. A talajban levő, tápláló anyagok helytelen aránya fog beállni, s mert a foszfor mennyisége megapad, a feleslegben levő káli és nitrogén sem használatos ki a növények által olyan mértékben, mint a minő mennyiségben kihasználatnók, ha a foszfor mennyisége arányban volna a többi tápláló anyaggal. Mennél kevesebb valamely gazdaságnak a rétje, annál hamarabb bekövetkezik ez az állapot.

Ilyen esetekben a mesterséges trágyák kitűnő szolgálatot tesznek, mert ha azon tápláló anyagot, melyből a növénynek legkevesebb áll rendelkezésére, mesterséges tápláló anyag alakjában adjuk rendelkezésére, a fölöslegben levő tápláló anyagokból is többet vesz fel a növény, s így bizonyosan nagyobb terméseket ad.

Az országos növénytermelési kísérleti állomás azon nézetből indulva ki, hogy hazánkban a tulsok gabonatermelés folytán a foszforsavból tartalmaz a talaj legkevesebbet, nagyszámu olyan kísérletet végzett, a melynél csakis foszforsav-trágyát és pedig legnagyobb részt szuperfoszfátot alkalmazott, amely kísérletek igazolták is feltevését, mert többnyire nagy terméstöbbléttel zárultak.

Az istállótrágyával szemben tehát igen nagy előnye van a mesterséges trágyának akkor, mikor csak egyik-másik tápanyag pótlásáról van szó s épen az istállótrágya sohasem teszi feleslegessé a műtrágya használatát, bármily mennyiség álljon is rendelkezésére belőle.

A mesterséges trágyák egyik további előnye, hogy bennük könnyen olvadó és gyorsan ható tápanyagokat juttatunk a talajba, holott az istállótrágyában csak nagyon kevés azonnal olvadó tápanyag van, pedig a gazda nagyon sokszor van abban a helyzetben, hogy növényeinek fejlődésén gyorsan ható tápláló anyaggal kell segítenie. — Szállításuk is sokkalta könnyebb, kevesebb munkaerőt, kevesebb kiadást igénylő, mint az istállótrágya.

Természfokozó hatásán kívül tehát a műtrágyázásnak számos egyéb előnye is van, melyek mindég kiterjedtebb használatát teszik indokoltá.

Nyilttér.)*

Tekintetes kiadóhivatal!

Herskovits Leopold helybeli lakos b. lapjuk 46. számának nyilttéri rovatában tisztán önző, üzleti speculációból intéztünk jó hírnevét sértő valótlan rágalmatokat tartalmazó cikket tett közzé, melyre itt nem válaszolunk, hanem hírói uton fogjuk őt felelősségre vonni és e célból a sajtóper beadásával ügyészünket meg is bíztuk.

A Szilágyvármegyei Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság igazgatósága.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

3599—1910. kig. sz.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a város tulajdonát képező:

- 1) Barompiai fogadó . . 412.— K
- 2) Piaci 3. számú sorbolt . 500.— K
- 3) Piaci 4. számú sorbolt . 214.40 K
- 4) Piaci 8. számú sorbolt . 340.— K
- 5) II—III. számú jégverem 100.— K

kikiáltási ár mellett 1911. január hó 1-től kezdődő hat évi időtartamra a városháza tanácstermében folyó 1910. évi november hó 28-ik napjának délelőtti 11 órájkor megtartandó nyilvános szóbeli árverésen bérbe fognak adatni.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a.

Szilágyosomlyó, 1910. november hó 10.

Lukátsffy Ödön,
polgármester.

Eladó

200 véka alma.

Batul, aranypármén, sóvári és renettfaok. Polcokkal berendezett gyümölestartó pince vevőnek rendelkezésére áll.

Bölöni Sándor,
Szilágyosomlyón.

607—1910. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a, illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a zilahi kir. törvényszéknek 1910. évi 4356. Polg. számu, a szilágyosomlyói kir. járásbírósnak 1910. évi V. 632/2. számu végzése következtében dr. Barna Vilmos szilágyosomlyói ügyvéd által képviselt Közgazdasági bank javára 830 korona s jár. erejéig 1910. évi augusztus hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 4550 kor. — fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, szarvasmarhák, juhok és borju nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szilágyosomlyói kir. járásbírósnak 1910. évi V. 632/2. számu végzése folytán 830 kor. tőkekövetelés, ennek 1910. évi február hó 22-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 91 korona 50 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Varsolc községben a végrehajtást szennedőknél leendő megtartására 1910. évi november hó 19-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Szilágyosomlyón, 1910. évi november hó 5-ik napján.

Thorday Gergely,
kir. bir. végrehajtó.

10643—1910. tkvsz.

Árverési hirdetmény.

A kir. járásbírósnak, mint telekkönyvi hatóság Frankovits Ignác szilágyosomlyói lakos végrehajtónak Markovits Jónás és neje, szül. Salamon Kata mároni lakos végrehajtást szennedő elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést 115 K tőke, ennek 1909. évi július hó 9. napjától járó 6%-os kamatai, 1/3-ad % váltódíj, 80 K 60 fillérben már megállapított per és végrehajtási, valamint az ezennel 18 K 05 fillérben megállapított árveréskérési költségek erejéig az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében a zilahi kir. törvényszék és a szilágyosomlyói kir. járásbírósnak területén levő Máron község határában fekvő, a mároni 98. sztkvben Markovits Jónás nevében álló A. I. 4., 5., 6., 7., 11., 14., 15. rsz. 458. hrsz. szántóra, 476. hrsz. szántóra, 507. hrsz. szántóra, 670. hrsz. szántóra, 818. hrsz. kaszálóra, 866. hrsz. szántóra 395 korona, a mároni 25. sztkvben A. I. 1. rsz. 28. hrsz. szántó, 2., 1/8. hrsz. kert, 122. hrsz. ház, udvar és kert., 133. hrsz. kert, 334. hrsz. szántó, 500 hrsz. szántó, 513. hrsz. szántó, 666. hrsz. szántó, 669. hrsz. szántó, 953. hrsz. erdő és kaszálóból álló ingatlanokból és Markovits Jónás javára B. 14. sorsszám alatt bejegyzett 1/3-ad részt tevő jutalékra 410 korona, a mároni 414. sztkvben Markovits Jónásné szül. Salamon Katalin nevében álló A. I. 1. rsz. 137/a. hrsz. beltelekre, 2. rsz. 177. hrsz. szántóra, 3. rsz. 905/5. hrsz. kaszálóra 1575 korona ezennel megállapított kikiáltási árban a következő feltételek mellett elrendeli.

Az árverés foganatosítására határnapul: 1910. évi november hó 25-ik napjának d. e. 9 óráját tűzi ki Máron községhezához.

Ezen árverésen a fentti ingatlanok, illetve ingatlanbóli jutalékok, a ház a kikiáltási ár felénél és a többi a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adhatók.

A kir. járásbírósnak, mint tkvi hatóságtól. Szilágyosomlyó, 1910. szeptember 7-én. Lénárt s. k., kir. albiró.

A kiadmány hitelül:

Schlecht Lajos,
kir. tkvvezető.

!! A Magyar ujságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as esemény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kielégítően szószólója.

Főszerkesztő:
Braun Sándor.

Felelős szerkesztő:
Haacsak Géza.

Naponkint 155.000 példány!

Egy szám : 2 krajcár.

A Nap előfizetési ára:

Egész évre 16 K. | Negyedévre. 4 K.
Félévre . 8 K. | Egy hónapra 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkitűnőbb magyar élclap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

Egy szám : 6 krajcár.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre . 6.— K | Negyedévre 1.50 K
Félévre . 3.— K | Egy hónapra —.50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 9.

Szegény GAZDAG máramarosi Salycil sós borszeszt

24-26

mert fáradt testnek nélkülözhetetlen egy jó

masszirozás.

Bedörzsölés által rögtön elmúlnak a fáj-
dalmak és kitűnő érzést eredményez hűsítő
hatása folytán.

MUNKÁSOK

ha este fáradtan hazajönnek, csakis a

máramarosi

Salycil sós borszeszt

használják.

■ Szájviznek ■

használva kitűnő, mert a bűzös szájlehellet
elmulik tőle.

URAKNAK

a borotválkozásnál és fejbédörzsölésnél nél-
külözhetetlen dezinficiáló szer.

Egy üveg Salycil sós borszesz 44 fillér.

Egy nagy üveg Salycil sós borszesz 1 ko-
rona 10 fillér.Egy legnagyobb üveg Salycil sós borszesz
2 korona 20 fillér.

Egyedüli készítő:

Dr. Reisman Ödön

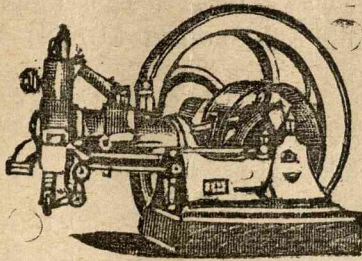
gyógyszerész Máramarossziget, főtér 8.sz.

Postai rendelések utánvétellel eszközöltnék.

■ Utánzatot ne tessék elfogadni. ■

Kapható: Szaplanczay Sándor és Balás
Zsigmond gyógyszerészeknél.Szilágynagyfaluban: Halmágyi Ilona
gyógyszertárban.

Drezdai Motorgyár részv.-társ.

Németország egyik legrégibb és legna-
gyobb motorgyára.Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányu
Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-
motorokat és locomobilokat

— valamint szivógázmotorokat —

Meglepő ujdonság!

EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lóerő

óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselő:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-Körút 41. : : Telefon 12—91.

Legmesszebbmenő jótállás. Kedvező fizetési
feltételek -1

14887—1910. tkvsz.

Hirdetmény.

Badacon község telekkönyvei birtok-
szabályozás következtében átalakítottak és
ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra
nézve, melyekre az 1886. XXIX., az
1889. XXXVIII. és az 1891. XVI.
t.-cikk a tényleges birtokos tulajdon-
jogának bejegyzését rendelik, az 1892.
évi XIX. t.-c.-ben szabályozott eljárás a
telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével
kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1) Hogy mindazok, kik az 1886.
XXIX. t.-c. 15. és 17. §§-ai alapján,
ide értve e §§-oknak az 1889. évi
XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában és az
1891. XVI. t.-c. 15. §. a. pontjában
foglalt kiegészítéseit, valamint az 1889.
XXXVIII. t.-c. 7. §. a. és az 1891.
XVI. t.-c. 15. §. b. pontja alapján eszkö-
zölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX.
t.-c. 22. §-a alapján történt törlések
érvénytelenségét kimutathatják, e végből
törlesei keresetüket hat hónap alatt, vagyis
1911. május 11-ig a telekkönyvi hatóság-
hoz nyújtásuk be, mert az ezen meg nem
hosszabbítható záros határidő eltelté után
indított törlési kereset, annak a harmadik
személynek, aki időközben nyilvánkönyvi
jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2) Hogy mindazok, kik az 1886.
XXIX. t.-c. 16., 18. §§-ainak eseteiben,
ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII.
t.-c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit
is, a tényleges birtokos tulajdonjogának
bejegyzése ellenében ellentmondással élni
kivánnak, írásbeli ellentmondásukat hat
hónap alatt, vagyis 1911. május 11-ig a
telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert
ezen meg nem hosszabbítható záros hatá-
ridő eltelté után ellentmondásuk többé
figyelembe vétettni nem fog.

3) Hogy mindazok, akik a telekköny-
vek átalakítása tárgyában tett intézkedé-
sek által, nem különben azok, akik az 1.

és 2. pontban körülírt eseteken kívül az
1892. XXIX. t.-c. szerinti eljárás és az
ennek folyamán történt bejegyzések által
előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bár-
mely irányban sértve vélik, ide értve
azokat is, akik a tulajdonjog arányának
az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján
történt bejegyzést sérelmesnek vélik, e
tekintetben felszólalásukat tartalmazó kér-
vényüket a telekkönyvi hatósághoz hat
hónap alatt, vagyis 1911. május 11-ig
nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszab-
bítható záros határidő elmulta után, az
átalakításkor közbejött téves bevezetésből
származó, bármilynemű igényeket jóhiszemű
harmadik személyek irányában többé nem
érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket
pedig csak a törvény rendes útján és
csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat
szerzett harmadik személyek jogainak sé-
relme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek,
akik a hitelesítő bizottságnak eredeti
okiratokat adtak át, hogy amennyiben
azokhoz egyszersmind egyszerű másolato-
kat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag
benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi
hatóságnál átvehetik.

Kir. járábíró, mint telekkönyvi
hatóság. Szilágysomlyó, 1910. október hó
23-án Csizsér sk., kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

2—3

Szabó Károly,
kir. tkvi. vezető.

Pollitzer sérv- ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet
sérvbajosok, ferdén nőttek és
amputáltak részére.Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca
8., félemelet.Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen
díjtanulmányi rendelkezésre áll. Az orvosi vizs-
gálat igénybe vétele vásárlásra nem kötelező.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már
5 koronától felfelé.Vidéki megrendelések az intézet szak-
orvosa által lelkismeretesen felülvizsgáltat-
nak s pontosan és legnagyobb titoktartás
mellett eszközöltnék.Hygienikus cikke a legfinomabb minő-
ségekben orvosi ajánlva és sterilizálva.
Feltétlenül megbízhatóak. Tucatankint 2—16
koronáig.Ugyanott most jelent meg: »Az ember
egészsége« című orvosi mű, mely kizárólag
a sérvbajjal, annak ellenszereivel és keze-
lésével foglalkozik. E munkát bárkinek díj-
alanul és zárt borítékban küldi meg az in-
tézet igazgatósága.

TÖRLEY

≡ TALISMAN ≡
≡ CASINO ≡ RÉSERVE ≡

Védjegy.

Jól jár, ha

tudomásul veszi, hogy ujabban utánozzák
a valódi

PALMA-KAUCSUK-

cipősarok

mindenütt ismeretes, jellegzetes dobozait. Az utánzott dobozokban természetesen csak közönséges gummisarkok vannak, jól teszi tehát, ha károsodását megőrzendő, a valódi Palma-kaucsuk-cipősarok minden dobozon látható VÉDJEGERE ÜGYELI!

Védjegy.

1—3

Uj cipészüzlet!

Tisztelt n. é. közönség!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy több évi szak-képzettségem folytán Megyeház-utca 35. szám alatt **UJ CIPÉSZMŰHELYT** nyitottam.

Szakképzettségemet külföldön az ország elkölő műhelyeiben szereztem és 3-féle specialisabb munkákba gyakoroltam magamat.

Elvállalok mindennemű szakmába vágó munkákat, úgy varrottba, mint szegesbe. Javításokat szolid árban és pontosan eszközök és ekzsztenciám biztosításáért minden igyekezetem oda irányul, hogy n. é. közönség becses megelégedését kivihassam.

Kérve a n. é. közönség becses pártfogását, maradok tisztelettel:

KEREKES GERGELY,
cipésmester.

Brády-féle gyomorcsseppek

a Máriacelli Szűz Mária védjegygyel ellátva.

melyeket Máriacelli gyomorcsseppeknek nevez a nép, harminc esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E csseppeknek utólrhetetlenül jó hatása van mindennemű gyomorrontás, gyomorfájás, székrekedés, fej- és gyomorgöröcsök, hányás, álmatlanság, vérszegénység és sápkór ellen.

Kapható minden gyógyszer-tárban. Egy kis üveg 80 fillér, nagy üveg 1 K 40 fillér, 6 üveg 5 korona, 3 duplaüveget 4 kor. 50 fillérért franko küld a készítő Brády K. gyógyszer-tára a Magyar Királynak Wien, I., Fleischmarkt 1., Depot 241.

Ügyeljünk a védjegyre, mely a Máriacelli Szűz Mária ábrázolja, a vörös színű csomagolásra és az aláírásra, a mely az oldalt levő kép másolata.

17—20

Eladó birtok.

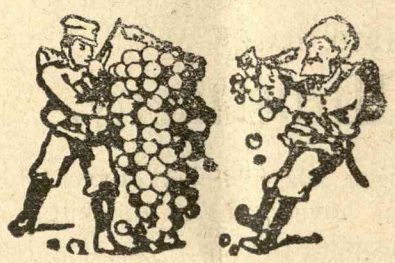
Szilágysomlyó **Domoszló községében** (legközelebbi vasutállomás Sarmaság) a Veress Lajos örökösei tulajdonát képező földbirtok **szabad kézből eladó.**

- A birtok áll:
- 1) **Belsőség** épületekkel . . . 27 H. 299 □ öl.
 - 2) **Szántóföld**, a belsőséggel közvetlen összefüggő szomszédságban . . . 70 H.
 - 3) **Pusztaszőlőföld** . . . 3 H. 509 □ öl.
 - 4) **Erdő**. Részben szálaskert, részben pedig cserkereg termelésre berendezve, — irtás után azonban az egész erdőterület szántónak is alkalmas. A belsőséggel és tagbirtokkal szintén egy összefüggő egészet képez . . . 211 H. 850 □ öl.
- Összesen: **312 H. 58 □ öl.**

Bővebb értesítést ad

Bölöni Sándor
ügyvéd, Szilágysomlyón.

5—

Szőlőoltványokat

szállít amerikai sima és gyökerez vesszőket különféle fajokban, fajtisztaságért jótállva, legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kisküküllőmenti első szőlőoltványtelep.
Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES.**
Medgyes, 102. szám. (Nagyküküllőmegye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéről érkezett **elismerő tevélek**, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának **fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.**

8—20

Szilágysomlyói járás főszolgabírójától.

3385—1910. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Amennyiben a járásomhoz tartozó s előlépés folytán megüresedett márkaszéki segédjegyzői állásra előzőleg hirdetett pályázat sikertelen maradt, — arra ismételve ujjolag pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik ezen aljegyzői állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előirt minősítésüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérelmüket **folyó évi december hó 20-áig** annyival inkább adják be, mivel a később érkező kérelmeket figyelembe venni nem fogom.

Az aljegyzői állás nyugdíjjogosultsággal van szervezve s 1000 korona fizetéssel.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Szilágysomlyó, 1910. évi október hó 10-én.

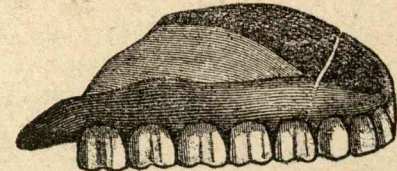
1—3

Nagy Gyula,
főszolgabíró.

BÁTHORY GÉZA

fogtechnikai műterme

Szilágysomlyón. (Ipartestület épületében, a gör. kath. templom mellett.)

34—43

Szájpadnélküli műfog.

Foggyökerek eltávolítása nélkül is készítek rágáshoz alkalmas műfogakat.

Ki ismeri? Ki szereti?

== A ==
BÉCSI KISKENYERET,
melyet oda át
== „ANKER és KRONEN” ==
kenyérnek neveznek.

Nálunk ezen zamatos kiskenyérkéket **„KORONA”-különlegességgnek** hívják.

Ezen kiskenyérkéket termeli a
Debreceni

„Korona” gőzkenyérgyár.

Szállít továbbá: **fehér és barna**
* kenyereket bármilyen nagyságban *
→ **Vidéki megrendeléseket** ←
postán, vagy vasuton pontosan eszközöl, csomagolás önköltségen számíttatik fel.

Megrendelhető: 4—5

„Korona” gőzkenyérgyár
Debrecenben,

Bethlen-utca 23—52. sz., a városi irodájában.

Vidéki elárusítók kerestetnek.

Eladó bor.

80 hektóliter 1909-ik évi saját termésű tisztán kezelt asztali bor, valamint 20 hl. több évről való aszu bor eladó

Bölöni Sándornál,
Szilágysomlyón.

Földvári L.

Cégtulajdonos: Földvári Mór,
debreceni első elektrotechnikai gyár és vállalat.
Üzleti iroda: Piacutcai barak.
Gyártási telep Széchenyi-utca 55. sz.
Telefon 168. DEBRECEN. Telefon 168.

Ajánlja legjobb kivitelben, olcsó árakban:
**legjobb minőségű Wolfram-égőket,
csillárokat, ivlámpákat,
motorokat, dynamókat,
villamos szellőztetők minden nagy-
ságban.
Kerékpárok, kerékpár
alkatrészek nagybani raktára.**

Tanúsítvány az ESTERHÁZY COGNAC-ról.

En Gaszner Béla budapesti kir. közjegyző helyettese, dr. Fürth Miksa ezennel tanúsítom az alábbi idézett jegyzőkönyvben foglalt tények valódiságát

a Gróf Esterházy Géza-féle cognacgyár részvénytársaság

igazgatóságából alakult végrehajtó-bizottság tagjainak megkeresése folytán megjelentem mai napon a címzett részvénytársaságnak helyben VI, Váci-ut 39. sz. alatt (saját házában) levő gyári helyiségeiben, ahol is mindenek előtt nevezett urak felmutatták előttem eredetben a fővárosi VIII. számú pénzügyi biztosság által felvett letétjegyzőkönyvet a francia 2 Egrott-féle készülékeken gyártott

ESTERHÁZY COGNAC-ról

hivatalos okmányokat, valamint a fővárosi m. kir. pénzügyigazgatóságnak eredeti végzését. Ennek alapján konstatáltam, hogy a

Gróf Esterházy Géza-féle cognac- gyár részvénytársaság gyárában

a 2/496. és 3/478. számú Egrott-féle cognac-főző készülékek működésben vannak és hogy ezen folyton működő két készülék

1,752.000 liter bornak termelőképeségére hivatalosan lett megállapítva.

További megkeresés folytán a címzett részvénytársaság raktáron levő kész cognac (bordestillat) mennyiségének megállapítása végett elmentem a társaságnak ugyanott levő pincéibe és az előttem eredetben felmutatott raktárkönyv betekintése, megvizsgálása, az egyes hordók megsejtelése és tényleges tartalmuk megvizsgálása által megállapítottam, hogy a többször említett részvénytársaság raktárhelyiségében összesen 178,262 liter Esterházy cognac (bordestillat) hordókban és ezenkívül 18,243 palack Esterházy cognaccal töltve van raktáron.

A társasági főkönyv idevonatkozó számlájának megtekintése alapján konstatálom, hogy az **ESTERHÁZY COGNACGYÁR** folyton főző adót fizet

és végül ugyane főkönyv megtekintése alapján konstatálom, hogy eddigelé a részvénytőkére 640,000 kor. lett tényleg befizetve. — Minek hiteléül sajátkezü aláírással és hivatalos pecsétemmel jelen tanúsítványt kiadtam.

Budapesten, 1894. február hó 15.

5—6

Dr. Fürth Miksa s. k.,

Gaszner Béla s. k.,
kir. közjegyző.

1848

eredeti angol, francia és amerikai toalett modelt közül a Budapesti Bazár egy évfolyamában. Előfizetési ára: negyedévre 2 korona. Ingyen mutatványszámot küld a

Budapesti Bazár kiadóhivatala

Budapest, VIII., Baross-utca 22.
(Budapesti Bazár-ház.)

Törlesztéses kölcsönök.

A Nagykárolyi Kereskedelmi és Iparbank Részv.-T. földbirtokra és házakra

értékük 70%-a erejéig 4 és fél %-os alapon olcsó jelzálog törlesztéses kölcsönöket nyújt és az ily kölcsönöket a lehető legrövidebb idő alatt lebonyolítja.

Szükség esetén II-od helyen — biztosítékképpen leendő bekebelezés mellett — még rövid lejáratú váltókölcsönt is ad. A kölcsön akár szóbelileg, akár levél útján kérhető. Vidékről mindkét esetben hitelesített telekkönyvi kivonat és hitelesített kataszteri birtokiv mutatandó be. Az előző terheket a bank fizeti ki.

A további teendőkre felvilágosítást nyújt és minden egyéb a bankszakmába vágó üzletet a legelőnyösebb feltételek mellett bonyolít le a

**Nagykárolyi Kereskedelmi és Iparbank
Részvénytársaság.**

19—52

10472—1910. tkvsz.

Arverési hirdetmény.

A Krasznamegyei Takarékpénztár-Egyesület és csatlakoztatott társai végrehajtóknak Laczay Józsefné és társa végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében utóajánlat tételén, utasítatik a szilágyosomlyói kir. adóhivatal, miszerint az általa 124—1910. tétel alatt bevételzett, ezen kir. járásbírói letétnyilvántartási naplóba 114—1910. n. cz. alatt bevezetett 67 koronát további utasításig bírói letétként gyümölcsözőleg kezelje. Egyidejűleg ezen utóajánlat következtében a 2162—1910. tkv. számú árverési hirdetmény folytán Szilágyosomlyón, 1910. évi június hó 23-ik napján megtartott árverés a Vht. 27. §-a 1-ső pontja alapján hatálytalannak nyilváníttatik. Együttal újabb bírói árverés 6000 korona tőke, ennek 1908. évi november hó 11. napjától járó 6%-os kamatai, 7 korona 35 fillér óvási, $\frac{1}{3}$ -ad % váltódíj, 501 K 90 f perbeli, 107 K 70 f végrehajtás kérés, 65 K 10 f árveréskérés, 12 K visszárverés kérés és a további költségek erejéig ezennel elrendeltetik, határnapul: 1910. évi december hó 3-ik napjának d. e. 9 órai megkezdéssel ezen kir. járásbírói földszinti 9. számú árverési szobájába kitűzetik, az árverési feltételek pedig a következőkben állapíttatnak meg:

Amikor is elárvereztetnek az előbbi árverés 6 korona díját, valamint a korábbi árverés alkalmával ígért 67 korona vételárat az utóajánlat folytán 10%-al meghaladó vételárban a szilágyosomlyói 70. sztkvben Laczay Károly és Laczay Józsefné Szabó Zsuzsanna nevén álló A. † 1. rend. sz. 1055. hrszám alatt foglalt szőlő az előbbi árverés alkalmával megígért

114 koronát 10%-al meghaladó, illetve az utóajánlatot tevő által megígért 130 korona kikiáltási árban a szilágyosomlyói 1386. sztkvben A. † 1. rend. szám 1057. hrszámú szőlőből a Laczay Józsefné szül. Szabó Zsuzsanna $\frac{1}{2}$ -ed részt tevő jutaléka.

Arverezni szándékozó az utóajánlatot tevő kivételével tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez bánatpénzül előre letenni, avagy annak előzetes letétbe helyezéséről nyert elismervényt átadni.

Legtöbbet ígérő köteles a jelen árverés költségeit viselni s a vételárat 3 egyenlő részletben és pedig az első a leütéstől számítandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt, a harmadikat, melybe a bánatpénzt is beszámítandó, ugyanazon naptól számítandó 90 nap alatt mindenkor 5% kamattal a szilágyosomlyói kir. adóhivatal, mint letétpénztárnál a 39425. I. M. 381. számú letétkelzési szabályrendelet szerinti eljárással lefizesse.

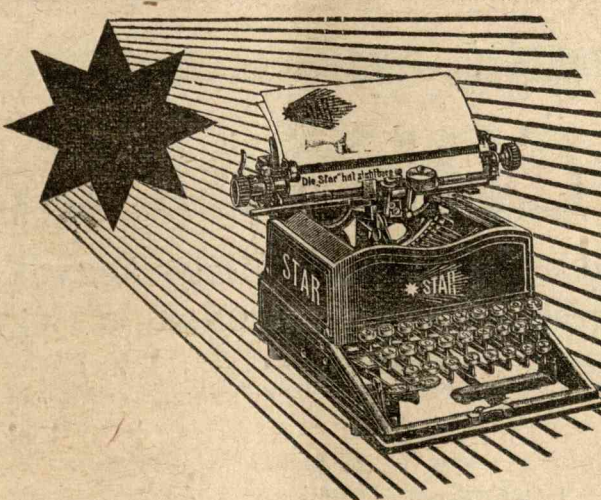
Az árverési hirdetmény és feltételek a kir. járásbírói telekkönyvi hatóságánál és a szilágyosomlyói városházánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kir. járásbírói, mint telekkönyvi hatóságtól. Szilágyosomlyó, 1910. október 17-én.

Lénárt Sándor,
kir. albiró.

Hirdetések

A „Szilágyosomlyó“ részére
jutányos áron vétetnek fel.

Legszebben ír a

**STAR-
írógép.**

Ára legolcsóbb, mert csak

450 K-ba kerül.

FARAGÓ TESTVÉREK

a STAR-írógépek képviselője.

BUDAPEST, V. NÁDOR-U. 17.

3—

Részletfizetésre is.
Kérjen prospektust.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük, hogy fogyasztó közönségünk kényelmére úgy rendezkedtünk be, hogy palackozott borainkat előleges megrendelés esetén házhoz szállítjuk. Jó minőségű és aránylag olcsó borainkkal már eddig is megnyertük a tisztelt borfogyasztó közönség nagy részének jóakaratu támogatását s ezt a jó kiszolgálás által igyekezni fogunk a jövőben is megérdemelni.

Hogy borainkhoz olcsó és jó borvizet is szolgáltatunk, felkerestünk egy kitűnő ivóvizet adó, a tenger színe felett 641 m. magasságban levő forrást Hármaspatakon s ezt vegytiszta folyékony szénsavval 4 légköri nyomás mellett telítve hozzuk forgalomba és szintén házhoz szállítjuk.

Arjegyzékünket az alábbiakban adjuk s becses megrendelését kérjük.

26—

Szilágysomlyói Borértékesítő és Pinceszövetkezet.

Megnevezés.	3	3½	5	7	10	Megjegyzés.
	deciliter ára fillérekben					
1906. évi aszu bor	150		250			A borospalackért 20 fillért, a vizespalackért 24 fillért, ládáért 6 koronát számítunk fel és ugyanennyit térítünk meg.
1906. évi rizling bor		48		90		
1908. évi muskotály bor		58		110		
1908. évi rizling bor		30	36	60	72	
1909. évi rizling bor		34	38	64	76	
1909. évi vörös bor			30		60	
Kristályviz	4		6		10	

A „Világ” karácsonyi ajándéka.

A „Világ” politikai napilap előfizetői közt 1910. december 10-én

karácsonyi ajándékokat

sorsol ki. És pedig:

Egy előfizető kap	1000	koronát
Két „ ”	500	”
Öt „ ”	200	”
Tíz „ ”	100	”
Száz „ ”	50	”
250 „ ”	20	”
500 „ ”	10	”

Az ajándék nem készpénz, hanem utalvány, amelyvel előkelő cégeknél vásárolni lehet. Részletes ismertetés a „Világ” bármely számában.

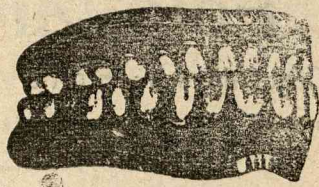
A „Világ” előfizetési árai:

Egész évre	28	kor. — fill.
Félévre	14	kor. — fill.
Negyedévre	7	kor. — fill.
Egy hónapra	2	kor. 40 fill.

Előfizetőink minden szerdán díjtalanul kapják a „Politechnikai Szemlé”-t, mint a „Világ” rendes heti mellékletét és kedvezményes árban, negyedévenként 2 kor. 40 fillérért a „Divat Szalon”-t.

Angol rend-
szerű

fogműterem

Szilágysomlyón, (Csorgó-utca, saját ház.)

Készíték azonnali rágásra alkalmas teljes fogsorokat, foggyökerek eltávolítása nélkül, valamint a szájból ki nem vehető arany és platina fogkoronákat, továbbá arany, arany pillér, porcellán és kautschuk fogsorokat, jótállás mellett.

Kiváló tisztelettel:

Brüll Sámuel,

36—52

fogtechnikus.

PAPP IMRE

fényképészeti és festészeti műterme

Szilágysomlyó, Kovrig Antal ház.

Műtermemben készítek a legmodernebb kivitelben fényes és matt, valamint Platin aquarell képeket és nagyításokat régi képek után is. — Kivánatra bárkinek próbaképet készítek és vidékre is elmegyek felvételek eszközlése végett.

Specialista menyasszonyi és gyermek-felvételekben.

A nagyérdemű közönség pártfogását mély tisztelettel kéri

Papp Imre,

8—

fényképész.

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésére való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona. **Hecht Bank-ház Részvénytársaság** Budapest, Ferencziek-tere 6. 8—

A FONCIÈRE Pesti Biztostió Intézet

kötvénykiállítási joggal felruházott szilágymegyei főügynöksége elvállal
ugy maga, mint az egész vármegye minden községében levő képviselte

tűz,

jég,

élet,

baleset,

betörés,

üveg és

szavatossági

biztosításokat legelőnyösebb feltételek és a legjutányosabb díjak mellett.

37—